

dohled na hospodářství a paušální pokladnu ministerstva, správa ministerstva, řízení ministerského oddělení účetního.

2. První sekce obsahuje oddělení pro celní a obchodní politiku, smlouvy státní, které se na obchod, průmysl a plavbu vztahují; dále pro vynálezy, vnitřní obchod, zákonodárství živnostenské, záležitosti námořské plavby, rybolovu a záležitosti zdravotní, pro Rakouský Lloyd, vyjma čistě poštovská opatření, dále oddělení pro statistiku, sdělování zpráv ministerstva obchodu, správa ministerské knihovny, oddělení pro výkon zákona živnostenského vzhledem na maloobchod, zákonodárství o podomním obchodu, výrobních a hospodářských společenstev, živnostenském vyučování a odborných ústavech, živnostenských poměrů dělníků.

3. Druhé sekci přísluší záležitosti pošt a telegrafů.

III. Ministerstvu obchodu podřízeny jsou normální komise cejchovní, ústřední úřad námořní. Ministr obchodu předsedá celnímu poradnímu sboru. Poradní sbor pro záležitosti ku podporování průmyslu (zřízený v roce 1892) má za úkol podávati dobrá zdání ve příčině opatření ku sprostředkování odborných pomůcek pro malé živnosti jemu obchodním ministerstvem přikázaných. Jako pomocný orgán ministerstva obchodu pro záležitosti stavby vodní jest hydrotechnické oddělení. Na základě nejvyššího rozhodnutí ze dne 7. července 1877 byla k vyšetření a stanovení úřední statistiky cen zřízena stálá komise pro ceny obchodní. (Viz tento čl.) Do oboru ministerstva obchodu spadají také záležitosti rakouského obchodního musea. Ministerstvu obchodu přidán jest k ruce poradní sbor vyšetřující ruční zbraně ve smyslu zákona ze dne 23. července 1891 č. 81 ř. z., dále poradní sbor pro poštovní spořitelnu a poradní sbor pro parní kotle. Konečně náleží ministerstvu obchodu udílení koncese ku zřízení veřejných skladišť (zákon ze dne 24. dubna 1889 č. 64 ř. z.), jakož i správa statistiky vnějšího obchodu (zákon ze dne 26. května 1890 č. 192 ř. z.).

Ministerstvo orby.

Název, jež ministerstvo toto má, nekryje obor působnosti, který jest mu vykázán. Správnější bylo by pojmenování »ministerstvo pro zemědělství a hornictví«, kteréhož dříve požívalo; neboť pojem »zemědělství« jest pro činnost tohoto ministerstva daleko význačnější a úplnější, nežli pojem »orba«. Již v r. 1849 nastoupilo jakési ministerstvo pro zemědělství a hornictví svůj úřad, r. 1853 byl obor jeho činnosti mezi ministerstvo vnitra a ministerstvo záležitostí finančních rozdělen. Roku 1868 bylo ministerstvo orby zřízeno. Do oboru působnosti nově zřízeného ministerstva orby náleží dle nejv. rozh. ze dne 11. ledna 1868 mimo agendu zemědělskou, jež dříve ministerským nařízením ze dne 20. dubna 1861 č. 49 ř. z. ministerstvu obchodu a národního hospodářství vykázána byla, také zákonodárná agenda týkající se policie honební, ochrany polí a rybářství, naproti tomu zákonodárství agrární, pokud se ovšem týče upravení poměrů rolnických, zůstalo přiděleno ministerstvu vnitra (nař. ze dne 29. ledna 1868 č. 12 ř. z.).

Ministerstvu orby náleží tedy

1. vrchní správa všech záležitostí zemědělských a jich různých odvětví, jako orby, lesnictví, vinařství, hornictví, ovocnářství, hedbávnictví, chovu dobytka a včelařství;

2. vrchní řízení vyučování zemědělského, lesnického a hornického;

3. vrchní správa zemědělského úvěru, pojištění a zemědělského spolčování (zemědělských společností); jedná-li se o znovuzřízení aneb organizačnickou změnu těchto spolků neb ústavů, jest zapotřebí dohodnutí s ministerstvem vnitra a s ministerstvem financí;

4. vrchní správa hornictví;

5. vrchní správa státních lesů, státních statků a dolů, potom správa statků fondů náboženských a studijních. Do oboru působnosti ministerstva orby náleží dále:

a) Správa státních hřebčinců a stanic pro hřebce (usn. del. ze dne 20. března 1868 a nejv. rozh. ze dne 15. října 1868);

b) projednávání při scelování a rozdělování pozemků (nejv. roz. ze dne 13. srpna 1869);

c) záležitosti vztahující se k ochraně polí, honby a rybníctví (nejv. roz. ze dne 1. ledna 1869);

d) správa státních lesů (nejv. roz. ze dne 20. ledna 1872);

e) správa statků bývalého orient. fondu náboženského (nejv. roz. ze dne 12. května 1872);

f) centrální komise pro chov koní, jakožto odborné oddělení k ministerstvu orby připojené (nejv. roz. ze dne 19. září 1876);

g) záležitosti vodní v nejvyšší instanci, pokud se nejedná o nálezy trestní.

Ministerstvo spravedlnosti.

Ministerstvo spravedlnosti, které bylo zřízeno v březnu 1848 současně s ministerstvem záležitostí zahraničných, vnitra, financí, a války, obdrželo především agendy nejvyššího úřadu justičního resp. dvorské komise pro záležitosti justiční. Dekretem nejvyššího dvoru soudního ze dne 24. června 1848 č. 4005 vydán prozatímní předpis o působnosti ministerstva spravedlnosti a poměru jeho k úřadům soudním, kterýžto předpis byl ve formě poněkud změněné císařským schválením ze dne 19. srpna 1848 potvrzen. Dle tohoto předpisu, jakož i dle nejv. rozh. ze dne 12. dubna a 27. května 1852 upravujících organizaci ministerstev vůbec, záleží obor působnosti ministerstva spravedlnosti v povšechné správě a rozhodování všech správních záležitostí správy justiční; vojenská správa justiční jest vyjmuta. Poměr úřední moci ministerstva spravedlnosti k úřadu soudcovskému jest ve smyslu ústavy určen § 6 zákl. zák. stát. ze dne 21. prosince 1867 č. 144 ř. z., dle kteréhož soudcové, vykonávající svůj úřad soudcovský jsou samostatnými a neodvisými.

Do oboru působnosti ministerstva spravedlnosti spadají jmenovitě tyto záležitosti:

1. Vrchní dohled na všechny soudy, jich úředníky a sluhy.

2. Vrchní dohled na všechny úředníky generalní prokuratury při kasačním soudu, vrchních zastupitelstev státních a státních zastupitelstev a povšechná správa úřední činnosti těchto úřadů a dozor nad ní, jakož i stanovení, zda-li funkce státních zastupitelstev při soudech okresních mají obstarávati úředníci zastupitelstev státních, či úředníci úřadů politických a policejních, zvláště k tomu určení, nebo zvláště jmenování funkcionářů zastupitelstev státních (§ 488 tr. ř., § 87 nař. ze dne 19. listopadu 1873 č. 152 ř. z.) a dále rozhodnutí o tom, má-li funkcionář státního zastupitelstva za jeho úřední výkony obdržeti remuneraci a v jaké výši (§ 91 nař. ze dne 19. listopadu 1873 č. 152 ř. z.).